

РЕШЕНИЕ

№ 19508

гр. София, 06.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав, в
публично заседание на 03.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **4569** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 40 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Образувано е по жалба на Сдружение „Български хелзинкски комитет“ срещу решение рег. № КА-541/10.04.2025 г. на административния секретар на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), в частта, с която е отказан достъп до обществена информация от т. 1 до т. 6 и от т. 10 до т. 13 на заявлението.

В жалбата се поддържа, че председателят на ДАНС е сред лицата, които могат да искат прилагане на СРС за магистрати. Развива доводи, че заявената информация е за статистически данни и по никакъв начин не се изисква разкриване на информация за прилагане на СРС. Счита, че председателят на ДАНС има контролни функции, а търсената информация е свързана с ефективното упражняване на тези правомощия, което води до извод за наличие на надделяващ обществен интерес.

Ответната страна – административният секретар на ДАНС, чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

До ДАНС е подадено заявление вх. № РД-1000/27.03.2025 г. от Сдружение „Български хелзинкски комитет“, с което е поискано предоставяне на обществена информация за следното: 1. Брой на направените искания за прилагане на СРС спрямо магистрати - поотделно за съдии, прокурори и следователи и посочените в тези искания правни основания; 2. Брой на разрешенията, постановени по исканията по т. 1 за прилагане на СРС спрямо магистрати — поотделно за съдии,

прокурори и следователи; 3. Брой на съдиите, респ. на прокурорите и на следователите, спрямо които в ДАНС са приложени СРС; 4. Брой на съдиите, респ. на прокурорите и на следователите, спрямо които в ДАНС са изготвени веществени доказателствени средства; 5. Брой на случаите, в които събраната информация след прилагане на разрешените специални разузнавателни средства спрямо магистрати (отделно за съдии, прокурори, следователи) е унищожена; 6. Брой на уведомленията по чл. 22, ал. 3, т.1 и т. 2 от ЗСРС специалните разузнавателни средства - общо и по магистрати (отделно за съдии, прокурори, следователи); 7. Брой на съдиите, респ. на прокурорите и на съдиите, спрямо които в ДАНС се съхраняват веществени доказателствени средства безсрочно; 8. Брой на съхраняваните безсрочно в ДАНС веществени доказателствени средства спрямо съдии, респ. спрямо прокурори и спрямо следователи; 9. Общ брой на веществените доказателствени средства, които се съхраняват в ДАНС безсрочно; 10. Брой на случаите, в които СРС са използвани спрямо съдии, респ. спрямо прокурори и следователи, в случаи на неотложност, на основание чл. 18, ал. 1 от ЗСРС, без разрешение по чл. 15 от ЗСРС; 11. Брой на случаите по чл. 310 от З. за електронните съобщения (ЗЕС), в които по искане на ДАНС като краен ползвател е идентифициран магистрат (отделно за съдии, прокурори и следователи); 12. Брой на случаите, в които спрямо магистрати (отделно за съдии, прокурори и следователи) са изискани или получени справки относно трафичните данни по смисъла на чл. 251 и вр. чл. 251б от ЗЕС; 13. Брой случаи, при които са приложени оперативни способности спрямо съдебни сгради или помещения в тях.

Последвало е издаване на оспореното решение рег. № КА-541/10.04.2025 г. на административния секретар на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС), с което не е предоставена исканата информация от т. 1 до т. 6 и от т. 10 до т. 13 на заявлението.

В мотивите е посочено, че в ДАНС не е налична статистическа информация съобразно критериите, посочени от т. до т. 6 и т. 10 на заявлението. Посочено е, че съгласно чл. 13, ал. 3 ЗСРС председателят на ДАНС или писмено оправомощеният от него заместник-председател са едни от органите, които могат да направят искане за използване на специални разузнавателни средства за престъпления, осъществени от съдия, прокурор или следовател. Развито са съображения, че се водят регистри, в която се вписва информация, но същата обхваща и други категории лица, различни от магистратите. Изложен е довод, че ДАНС не може да бъде задължавана да систематизира и обработва допълнително информация единствено, за да бъде удовлетворено конкретно искане.

Органът също е посочил, че в ДАНС не е налична статистическа информация съобразно критериите по т. 11 и т. 12 от заявлението. Според чл. 304 ЗЕС възможностите за прихващане, непрекъснато наблюдение и достъп до данни, свързани с дадено повикване в реално време, се осъществяват само по реда на ЗСРС. Според чл. 310 ЗЕС преди осъществяване на прихващане на законно основание ДАТО и ДАНС изискват от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги: 1. данни за идентифициране на крайния ползвател - страна по договор по чл. 227, номер или друг идентификационен признак на електронната съобщителна услуга; 2. информация за услугата и характеристиките на електронната съобщителна система, използвани от обекта на прихващане и предоставяни от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги; 3. информация за техническите параметри на преноса до съоръженията на ДАТО и ДАНС. Направен е извод, че по чл. 310 ЗЕС се касае за информация, предоставена от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, при което законът не изисквал от предприятията събиране на информация за служебното качество на магистрата.

Допълнително е отбелязано, че по отношение на достъпа до трафични данни органите по чл.

251в, ал. 1 ЗЕС имат задължение да водят регистри, които не са публични (чл. 251в, ал. 4 ЗЕС). Посочено е, че според чл. 261б, ал. 3 ЗЕС обобщена статистическа информация за направени искания, издадените съдебни разореждания, получените и унищожените справки по чл. 251б, ал. 1 ЗЕС се предоставят на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на СРС и достъпа по ЗЕС към народното събрание. Направен е извод за липсата на задължение за ДАНС за водене на отделни регистри или за правене на изрични отбелязвания, когато крайните ползватели са магистрати.

В мотивите на акта е посочено, че липсва задължение за ДАНС за водене на отделни регистри по отношение на различни категории обекти и не е налична статистическа информация съобразно критериите по т. 13 от заявлението. Органът е посочил, че чл. 2 ЗСРС регламентира СРС като технически средства и оперативни способи за тяхното прилагане, които се използват за изготвяне на веществени средства. Според чл. 14, ал. 1, т. 3 ЗСРС искането следва да съдържа установъчни данни на лицата или обектите, спрямо които ще се използват.

В допълнение е отразено, че на основание § 6, ал. 4 от ПЗР на ЗПКОНПИ ДАНС е предала на КПКОНПИ всички архивни дела и действащи дела на оперативен отчет, водени до влизане в сила на този закон във връзка с осъществяването на дейността по чл. 4, ал. 1, т. 4 ЗДАНС. Посочено е отпадането на компетентността на ДАНС, свързана с противодействие на корупционни прояви на лица, заемащи държавни длъжности, сред които и магистратите – (арг. отм. чл. 4, ал. 1, т. 4 ЗДАНС). Посочено е още, че информацията за тези дела, останала в базата данни в Агенцията, е унищожена.

По преписката е налична Заповед рег. № 3-1694/29.06.2022 г. на председателя на ДАНС, с която на административния секретар на ДАНС са предоставени по реда на чл. 28, ал. 2 ЗДОИ правомощията да се произнася по искания за предоставяне на достъп до обществена информация. При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, вр. с чл. 40, ал. 1 от ЗДОИ.

Жалбата е подадена от лице, което е адресат на решението, което е неблагоприятно за жалбоподателя, доколкото не се удовлетворява негово заявление за достъп до обществена информация.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорваният акт е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 3, ал. 1 ЗДОИ. Представи се заповед за делегиране на правомощия по реда на чл. 28, ал. 2 ЗДОИ.

Решението съдържа мотиви, от които може да се изведе волята на органа.

Страните не спорят, че със заявлението се иска предоставяне на обществена информация. Единствено следва да се посочи, че щом дадена информация е свързана с дейността на органа и неговата администрация, съответно дава възможност на гражданите да си съставят мнение за тази дейност, то търсената информация има характер на обществена информация. На следващо място се касае за обобщена информация (само по брой), поради което не е възможно разкриване на информация за прилагане на СРС.

Спорът е концентриран в следните насоки: 1. Може ли ДАНС да откаже достъп до обществен информация, позовавайки се на липсата на задължение за извършване на селекция на налична информация според зададени критерии; 2. Съхранява ли се исканата информацията с оглед твърденията за предоставянето ѝ на друг орган по силата на § 6, ал. 4 от ПЗР на ЗПКОНПИ.

Съгласно § 6, ал. 4 от ПЗР на ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ) ДАНС предава на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество всички архивни дела и действащи дела на оперативен отчет, водени до влизането в сила на този закон във

връзка с осъществяването на дейности по чл. 4, ал. 1, т. 4 ЗДАНС. Информацията относно тези дела, останала в базата данни в агенцията, се унищожава незабавно. Предаването на делата се извършва в 6-месечен срок по ред, определен в съвместен акт на председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“ и председателя на Комисията.

Правилни са доводите на органа, че с отмяната на разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 4 ЗДАНС (ДВ, бр. 7 от 2018 г.) е отнета компетентността на ДАНС за извършване на определените в закона дейности, свързани с корупционни прояви на лица, заемащи висши държавни и други длъжности. Обаче органът не е преценил, че в заявлението на жалбоподателя никъде не е посочена за конкретна проява на магистрати, при което неправилно е стеснен обхвата на търсената информация, приемайки че се отнася единствено за дейности, свързани с отменената разпоредбата чл. 4, ал. 1, т. 4 ЗДАНС. Дейността на органа може да е свързана с други прояви на сочената в заявлението категория лица.

Съгласно чл. 13, ал. 3 ЗСРС председателят на ДАНС или писмено оправомощеният от него заместник-председател са едни от органите, които могат да направят искане за използване на специални разузнавателни средства за престъпления, осъществени от съдия, прокурор или следовател.

Съгласно чл. 310 ЗЕС преди осъществяване на прихващане на законно основание ДАТО и ДАНС изискват от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги: 1. данни за идентифициране на крайния ползвател - страна по договор по чл. 227, номер или друг идентификационен признак на електронната съобщителна услуга; 2. информация за услугата и характеристиките на електронната съобщителна система, използвани от обекта на прихващане и предоставяни от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги; 3. информация за техническите параметри на преноса до съоръженията на ДАТО и ДАНС. В случая органът се е позовал, че предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, нямат задължение за събиране на информация за служебното качество на магистрата. Т. позоваване не държи сметка, че въобще не става за въпрос дали съответните предприятия имат за цел да установяват заеманата длъжност на определено лице. В случая искането изхожда от ДАНС и същото се прави по повод дейност на определено лице, заемащо определена длъжност, а не че предприятия установяват длъжността на крайния потребител.

Според чл. 14, ал. 1, т. 3 ЗСРС искането следва да съдържа установъчни данни на лицата или обектите, спрямо които ще се използват, т. е. в искането следва да се посочи място, където ще се използват специални разузнавателни средства.

Не се спори, че ДАНС води регистри за използваните и прилаганите специални разузнавателни средства. Не се спори, че се поддържа информация за направените искания по чл. 310 ЗЕС и за данни по чл. 251б, ал. 1 ЗЕС. Спорът е концентриран дали следва да представят статистически данни от вече наличната информация по искания критерий, посочен в заявлението (за магистрати или за място – съдебни сгради).

Чл. 33 ЗДОИ визира само случаите, когато органът не е нормативно задължен да създава и съхранява исканата информация, а случаят не е такъв, тъй като не се отнася за създаването и съхраняване на информация, а за нейното селектиране по критерии. В случая не се иска създаване на определен регистър по критерии, посочени в заявлението, а се иска предоставяне на обобщена информация (единствено по брой) по критерии във вече създаден и поддържан информационен масив. Не става въпрос и за поддържане/съхраняване на информация по определен начин или за създаване на статистически данни, а за възможност за селектиране на наличната информация по определени критерии.

Органът не твърди за липсата на информация по посочените критерии в заявлението и за техническа невъзможност за сортирането по критерии, респ. за откриване на налична информация по критерии. В тази връзка съдът намира, че исканата обобщена информация (по брой според критериите) би могла да се предостави по критериите, посочени в заявлението, т. е. същата е единствено извадка по критерии от вече налична информация.

По изложените мотиви, съдът намира жалбата за основателна, за което на основание чл. 172, ал. 2, предл. „второ“ АПК следва да се отмени оспореното решение и преписката да се изпрати на органа, който да предостави исканата обществена информация.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК оспорващата страна има право на разноски, които в случая са 10 лева за заплатена държавна такса и 1 000 лева за адвокатски хонорар, който е платен по банков път, видно от приложеното платежно нареждане. Не се споделя възражението за прекомерност на адвокатския хонорар, тъй като същият е в минималния размер по чл. 8, ал. 3 от Наредбата за възнагражденията за адвокатска работа.

По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение рег. № КА-541/10.04.2025 г. на административния секретар на Държавна агенция „Национална сигурност“, в частта, с която е отказан достъп до обществена информация от т. 1 до т. 6 и от т. 10 до т. 13 на заявление вх. № РД-1000/27.03.2025 г. на Сдружение „Български хелзинкски комитет“.

ИЗПРАЩА преписката на административния орган, който следва в 14-дневен срок да се произнесе от т. 1 до т. 6 и от т. 10 до т. 13 на заявление вх. № РД-1000/27.03.2025 г. на Сдружение „Български хелзинкски комитет“, като се съобразят мотивите на решението.

ОСЪЖДА Държавна агенция „Национална сигурност“ да заплати на Сдружение „Български хелзинкски комитет“ сумата в размер на 1 010 лева, представляваща направени по делото разноски.

Решението не подлежи на обжалване на основание чл. 40, ал. 3 ЗДОИ.

Съдия: